

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Природничо-гуманітарний фаховий коледж
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Природничо-
гуманітарного фахового коледжу
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

протокол № 1

від «27» 08 2026 р.

Голова педагогічної ради

Володимир РОСОХА



ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивного навчання
здобувачів освіти

у Природничо-гуманітарному фаховому коледжі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СХВАЛЕНО

Методичною комісією Природничо-
гуманітарного фахового коледжу
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

Протокол № 1

від «27» 08 2026 р.

Голова методичної комісії

Олександра ГОШОВСЬКА

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів освіти у
Природничо-гуманітарному фаховому коледжі ДВНЗ «Ужгородський
національний університет».

ПОГОДЖЕНО

Студентською радою Природничо-гуманітарного фахового коледжу ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»

Протокол від «16» 08 2026 р. № 49

Голова студентської ради К Аліна КОРПОШ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів освіти (далі – Положення) у Природничо-гуманітарному фаховому коледжі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (далі – Коледж) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1321, Положення про організацію освітнього процесу у Природничо-гуманітарному фаховому коледжі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (зі змінами) від 28.08.2024р. та інших нормативних актів у сфері освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1.3.1. Інклюзія – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти в освітньому середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Коледжі, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

1.3.2. Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.3.3. Здобувач освіти з особливими освітніми потребами – особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладі освіти і потребує додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

1.3.4.Інклюзивне освітнє середовище – простір Коледжу, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись.

1.3.5.Інклюзивна група – академічна група, сформована з числа здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

1.3.6. Супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами освіти, але без надання переваг. Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту».

1.4. Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньої діяльності всіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності), що надається інклюзивно-ресурсним центром (ІРЦ).

1.5. Адміністрація коледжу забезпечує створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Основою набуття освіти є державні освітні стандарти, обов'язкові для

всіх студентів, незалежно від стану їхнього здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас заклад освіти зобов'язується забезпечити умови, за якими загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть осіб з особливими освітніми потребами.

2.2. Коледж декларує відданість принципам організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які передбачають:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил (спорудження пандусів, забезпечення належної ширини дверей, проходів між партами, створення належних санітарних умов та обладнання санітарних вузлів тощо). У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати до потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчальними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників.

3. ІНКЛЮЗИВНІ ТА ЗМІШАНІ ГРУПИ

3.1. Здобувачі освіти навчаються у коледжі переважно в змішаних групах.

3.2. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.3. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється

відповідно до наказу директора Коледжу.

4. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі, за необхідності, забезпечують команда супроводу (до складу команди залучаються педагогічні, науково-педагогічні, психолог, куратор інші фахівці (за потреби), або батьки (інші законні представники) таких осіб) і завідувачі відділень.

4.2. До роботи зі студентами з особливими освітніми потребами можуть залучатися педагогічні працівники закладу, працівники адміністрації, інші працівники (за потреби).

4.3. Завідувачі відділень координують процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на своєму відділенні.

4.4. Завідувач відділення у співпраці з командою супроводу та іншими структурними підрозділами Коледжу виконує такі завдання щодо питання супроводу студентів з особливими освітніми потребами:

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання здобувачем, за потреби вносить до нього зміни:
- на підставі висновку ІРЦ подає подання про потреби студента з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання директору Коледжа;
- разом з куратором групи провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.5. Під час організації освітнього процесу в інклюзивній (змішаній) групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами різних нозологій, їхні потреби в компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти з

особливими освітніми потребами, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.6. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються відповідно до принципів універсального дизайну навчання, з використанням навчально-методичних матеріалів у формі, що допоможуть здобувачам у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

4.7. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, у тому числі збільшення часу на оцінювання, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їхній прогрес і досягнення в опануванні курсу.

4.8. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом. Він розробляється на основі навчального плану спеціальності з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/ або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікацію освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Індивідуальний навчальний план є спільним зусиллям здобувача освіти з особливими освітніми потребами, викладача дисципліни та завідувача відділення і має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті студента. План підписується здобувачем освіти з особливими освітніми потребами або одним із її батьків (інших законних представників) у разі, коли особа є неповнолітньою та затверджується директором Коледжу.

4.9. Супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладі освіти передбачає:

- навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в його організації, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;
- психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

- фізкультурно-спортивний супровід – заохочення здобувачів до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі в змаганнях різного рівня, здійснюється викладачами фізичної культури;

- соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, у тому числі надання інформації та допомоги щодо входження в академічну спільноту Коледжу, отримання технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, здійснюється батьками або особами, уповноваженими ними.

4.10. Супровід розпочинається з моменту звернення батьків (інших законних представників) особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й триває протягом навчання у закладі освіти.

5. УЧАСНИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Викладачі, працівники Коледжу.

5.1.1. Директор Коледжу, заступник директора з навчальної та виховної роботи, заступник директора з навчально-методичної роботи, завідувачі відділень, голови циклових комісій забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників закладу освіти з політикою щодо супроводу студентів з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін та пристосувань в освітній процес для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та повноцінної участі таких студентів в освітньому процесі та житті Коледжу.

5.1.2. Викладачі, працівники Коледжу повинні постійно підвищувати кваліфікацію для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.

5.1.3. Викладачі та працівники Коледжу з повагою ставляться до осіб з особливими освітніми потребами, вживають заходів для дотримання і захисту їхніх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують чи пригнічують їхню гідність.

5.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури форми контролю (окреме приміщення; продовження часу, відведеного на екзамен, використання адаптивних технологій, тощо);
- використання спеціального обладнання чи сурдоперекладу (за потреби) під час навчання та/або форми контролю;
- додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляцію, засоби аудіо- та/або відеозапису лекційних занять) навчального місця в аудиторії відповідно до рекомендацій, викладених у Довідці до акту огляду МСЕК;
- альтернативний формат навчальних матеріалів;
- забезпечення доступу до місця навчання відповідно до нормативних вимог та потреб здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

6. ФІНАНСУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

6.1. Коледж надає освітні послуги особам з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел.

6.2. Педагогічним працівникам та керівнику за організацію інклюзивного навчання у Коледжі встановлюється доплата у розмірі 20 відсотків посадового окладу.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Учасники освітнього процесу повинні бути ознайомлені з цим Положенням після його затвердження та оприлюднення.

7.2. Дане положення схвалюється методичною комісією та затверджується педагогічною радою Коледжу.

7.3. Педагогічні та інші працівники, здобувачі освіти коледжу повинні знати і дотримуватися норм цього Положення. Незнання норм Положення не є підставою для їх невиконання.

7.4. Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.